

Kolorektalni karcinom ili rak debelog crijeva drugi je najčešći tumor kod oba spola u našoj populaciji. Potkraj 2007. godine Hrvatska je postala trinaesta zemlja Europe koja je počela provoditi Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva. Za razliku od većine zemalja koje ovakve programe provode parcijalno, u Hrvatskoj će njime biti obuhvaćene sve osobe u dobi od pedesete do sedamdeset četvrte godine života. To znači da će tijekom dvije godine svi građani koji pripadaju ovoj dobnoj skupini dobiti na svoje kućne adrese testove za dokazivanje okultnog krvarenja u stolici, a potom će pozitivni na testiranju biti pozvani na kolonoskopski pregled. Cilj Nacionalnog programa je u petogodišnjem razdoblju smanjiti smrtnost od karcinoma debelog crijeva za 15%, što je značajna brojka kad se uzme u obzir da godišnje u Hrvatskoj od ove bolesti umire oko 1700 osoba. U ovom trenutku borimo se da novim lijekovima produljimo život onim bolesnicima koji imaju metastatsku bolest, pa liječimo i one za koje još prije nekoliko godina nije postojala nikakva nada. Ipak, unatoč skupim lijekovima koji djeluju na mehanizme koje ne tako davno nismo niti poznavali, nemamo rješenja da tako proširenu bolest trajno pobijedimo. To možemo učiniti samo pravovremenim prepoznavanjem polipa s malignim potencijalom i ranih karcinoma te njihovim endoskopskim ili kirurškim otklanjanjem. Navedeno je moguće samo ako se probirom obuhvati dio populacije koji nema nikakvih simptoma pa se zbog toga samoinicijativno i neće podvrgnuti pregledima.

Program će biti uspješan samo ako se u njega uključi što više stanovnika naše zemlje, a iz iskustava drugih zemalja zna se da je odaziv

koji se približava 50% dobar. Prvi mjeseci provođenja programa pokazuju da smo od ciljnog postotka prilično daleko i da je potrebno preko medija znatno više senzibilizirati javnost za problem. Želja nam je stoga da upravo odabirom kolorektalnog karcinoma kao teme

broja približimo ovu temu i njezin značaj čitateljima „Medixa“ i na taj način damo doprinos boljem razumijevanju značaja ovog zdravstvenog problema. Pozvali smo stoga naše vrhunske stručnjake iz područja gastroenterologije, genetike, kirurgije i onkologije da rezimiraju znanja vezana uz rak debelog crijeva. Tema broja obuhvaća epidemiologiju, kliničku sliku, dijagnostiku i metode probira kolorektalnog karcinoma, kao i genetske značajke ove bolesti. Prikazane su i metode liječenja, od endoskopskih za najranije stadije bolesti, preko kirurških, pa sve do radioterapije i kemoterapije raka debelog crijeva. Stručnjaci koji su sudjelovali u izradi tekstova za ovaj tematski broj bit će i gosti simpozija koji će se u okviru Godišnjeg sastanka Hrvatskog gastroenterološkog društva održati 5. travnja ove godine u Opatiji, a na kojem ćemo razmjenom iskustava pokušati pronaći rješenja kako bismo zadane ciljeve ostvarili.

Vjerujemo da će naš trud biti dodatni doprinos uspješnosti ovog programa koji može otkriti bolest u stadijima kada je izlječivost visoka i time spasiti mnoge ljudske živote.

prof. dr. sc. Davor Štimac
predsjednik Hrvatskog
gastroenterološkog društva